

Özver en Kar Festa

T. MLZHG#.

AN
31408

IZARRA
ANTZERKI-
SALLA

15'g. zenbakia

T. ALZAGA

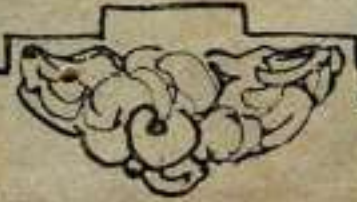
EZER EZ TA FESTA

MAIZELINGO SOROA'K IDATZITAKO
JOSTIRUDIAREN ANTOLAPEN BÉRIA

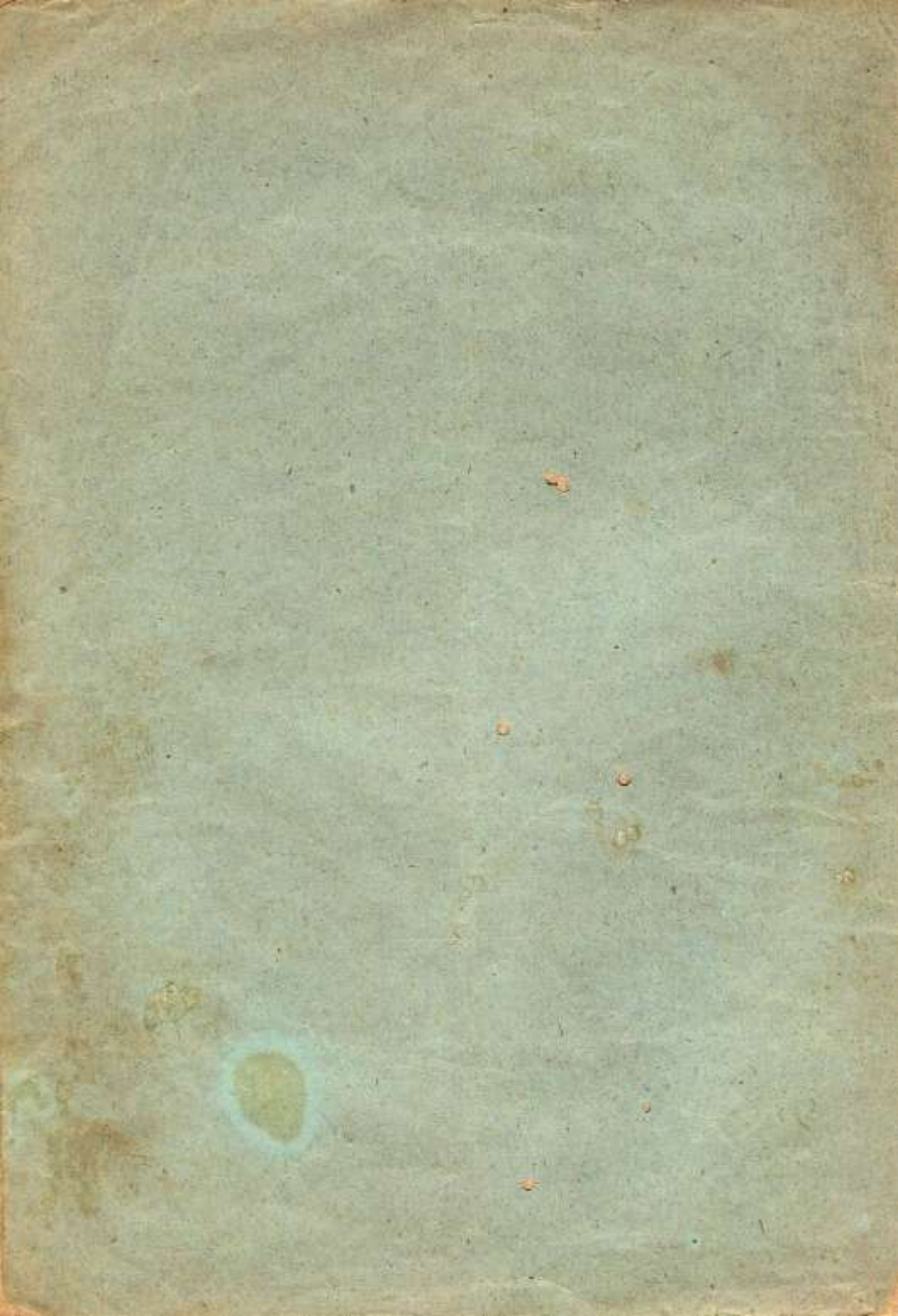

DONOSTIA'N
MARTIN, MENA Y C.^{as} REN ETxean
Fronteiriak, 14, beko gulan

1922

Oginetan 5

EZER EZ TA FESTA

IRUDIGILEAK:

Kaximira.
Anñoni. ✕
Batixta.
Xolueñdi.
Juxto.
Mañtelo jauna.

I

Antixun, poño, kñisatu egiteko lantegi edo denda azalduko da. Atzian, kaletik saferako atia. Ezkefetara, lanerako maya, lan-trēsnañz betia, ta alderdi guzietan, antixun, poño, kñisatu, arñi-ontzi ta abañ zintzilik. Eskuian alki batzuek.

Batixta ari da antixun bat antolatzen eta garai berian abestutzen, noizian bein maluañreñn danbateko batzuek emanaz. Xolueñdi'k abestutzen laguntzen dio, baña oso pañagañi.

BATIXTA ta XOLUEÑDI

BAT. Festarik blañ bada — bego Donostiya...
XOL. Bai, bai-bai.
BAT. Betikua du fama — ondo mereziya...
XOL. Bai, bai-bai.

BATIXTA

Bestetan ez bezela
emen gazteriya
amaren sabeletik
datof ikasiya.

XOLUEÑDI

Txin tata txinta, txinta
Pñu pñu, pñu-pñu
Reeeeee..... txin-ta
Txin, tata, txin-ta txin
¡Bum!

- XOL. ¿E? Etziok gu bezelako abeslaririk mutuen etxian ere.
BAT. Bai; ta, alare, beti Xolueñdi.
XOL. Egiya diyok, to; beti zapata zafak konpontzen.
BAT. Zapata zafak ez diranak ere ekartzen dizkitek iri.
XOL. Bai, beñi-beñiyak ekartzen zizkiatek; beñere ibili gabiak.
BAT. Etzekiat ibili gabiak ekartzen dizkitek, bañan konpontzera ekañitako zapata asko, eorék ibiltzen ditukala, bai, ori bazekiat.
XOL. Zuzentziagatik.
BAT. Bai bada.
XOL. Badakik; okeñ-okeñak ekartzen zizkiatek, eta nere oñetan zuzentzen dizkiat. Ez diat oraindik orñmik arñitu nere oñak bezelakorik.
BAT. Ez ta ere oñetarako, besteren zapatak bezelakorik.
XOL. Balitekek.
BAT. Meñkiagorik ez beintzat.
XOL. Usteko dek musu-truk zapatak konpontzen dirala...
BAT. Ik ez beintzat.
XOL. Ezta iñorñk ere.
BAT. Ago ixilik. Lengan ere edeña egin iyokan Mañeo Baxka-londo'ren alabari: zapatak konpontzeko ekañi, lañuba eros-teko diruba biaukala esanaz, sei eñial aundi atera...
XOL. Aundiyak, bai: muturñ batetik besteañokuak.
BAT. Eta azkenian, sei eñialak orñ nunbait urñu...
XOL. Orñ nunbait, ez...
BAT. Eña neska gajua, ez diru ta ez zapata utzi.
XOL. Orñ nunbait ez; zubekin xaltxa bat egin biañ gendubela juanta. Azkeneko txibota añañkuak an utzi biañ izan nizkikan.
BAT. Xolueñdi; irekin etziok gauza onik.
XOL. Zuben tañtian sañtu ezkeroko ez beintzat. (Kaximira atzian azaltzen da)
BAT. Jaxinta-moko'ren alaba zetoñek.
XOL. ¿Jaxinta-moko'ren alaba? Beliak dizkiagu. (Kaximira sañtzen da)

II

LENGUAK eta KAXIMIRA

Xoluefdi gelditzen da buruba ezin gofdiaz. Batixta'k ekiten dio lanari, abestuaz.

- BAT. Festarik biar bada — bego Donostiya...
- KAX. (Kaleko atetik kopet ilunarekin saftuaz) Egun on.
- BAT. Ongi etofi, panpoxa, arosaren kfabeliñik zoragariyena. ¿Zer biar dezu? ¿Ardi-ontxi, antixun, potoren bat?
- KAX. Ez; beñere bere lan tokian ez dagon baten bila etofi naiz.
- XOL. ¿Neregatik ari altzera?
- KAX. Noski.
- XOL. Jakin zazu bada, orain saftzia egin detala emen; eta etzait iduritzen lanari asko uztia dala, emen saftu-atera bat egitia.
- KAX. Bai; lan-tokjyan zaudenian ere, lanari baño atze-aufera dijoazenai geyago begiratzten diyezu zuk.
- XOL. Ai zazu: nik ori egiten badet, etxe-jabiak zein saftu ta zein ateratzen dan begiratzeko agindu didalako da.
- KAX. Gona-duna bada beintzat ez dezu iñoren agindurik biar; berari begira lefdia dariyozula egoteko.
- XOL. ¡Noski! Jaxinta-moko'ren alaba edo... (Batixta'k Jaxinta-moko entzuten dubenian malnarekin soñu aundiya ateratzen du, Kaximira'k entzun ez dezan)
- KAX. Ai zazu: polikitxo itz oyekin, nere amak ez du ofelako izenik; nere ama, andre Jaxinta deitzen da.
- XOL. Ni ere ez naiz Xoluefdi deitzen baña...
- KAX. Beste batian kontuz ibiliko zera bada, nere auñian oflako-rik aitatu gabe, alproja txafa, ez besterena.
- XOL. Orire aitu biar.
- KAX. Orain, beste gauza bat.
- XOL. Lengua baño obia izango al da.
- KAX. Ez dakit; zuk igariko diyozu.
- XOL. Ia, bada.
- KAX. Guri uxua falta zaigu.

- XOL. Ta, ¿zeñ nai dezu? ¿Laruzkua egitia? Ara, Batixta'k egin lezaizuke polit bat.
- BAT. Bera bezin polita ez baña...
- KAX. Befiketa gutxi; guri uxua falta zaigu, ta zure uxotegiyan, zure ganbaran irukiko dezu.
- XOL. ¡Zeñ iruki biar det!
- KAX. Alpeñik ukatuko didazu.
- XOL. Ez dala egiya.
- KAX. Len ere etzenduben zuk gure uxurik irukiko.
- XOL. Iruki... iruki...
- KAX. Iruki, bai, iruki.
- XOL. Etofi zan ta, an egontzan, neri naikua kalte egiñik.
- KAX. Etzenduben asmo oretan goñde.
- XOL. Nere bizkañ an mantendu zan. Lana naikua izan nuben ura mantentzen. ¡A zeñ gosia ekañ zuben!
- KAX. Noski. Zure etxian mantenduba, gurian ez bezelakua izango da-ta.
- XOL. Uxuentzako bai. Geroni gosiak egongo bagera ere, gure uxuentzat plazan ageñtzen diran jakirik edefenak.
- KAX. ¡Gezuñ zulo!
- XOL. Amaika mokaru goxo jan ta eraman ziazuten beste uxu ura. ¡Guziyak ezagun zituñ en!
- KAX. Zauñe ixilik, abo zabal ori.
- XOL. Gañera, mantentzia asko etzala, egunero usai-dun urakin gañbitu, atxapañak ere arautza goñinguakin diz-diz egiten zutela jañi, ta gañera... moko... (Batixta'k *moko* entzutian mañuakin soñu aundiya aterako du, Kaximira'k entzun ez dezan. Xolueñdi pixka batian ixilduko da, ta gero asiko da beñiz) Esan bezela, gañera... moko... (Batixta'k beñiz ere soñua ateratzen du) Aizak, i: ¿*Ayuntamentuban* gaudela uste aldeñ?
- BAT. ¿Zeñ esaten dekan, ez alaiz konturatzen? (Kaximira'ri begi-aldiañ botiañ)
- XOL. ¿Zeñ esan diañ bada?... *moko*...
- BAT. Bai bada, uste ez dekala *moko*... (Abua eskuakin goñde, ta soñua ateratzen du Batixta'k)
- XOL. Esan nai nikan, moko guziya *kol-kreañ*'ekin iguñtitzen niyola. ¡Zeñ dik bada *moko* esatiañ!

- KAX. Begira, begira; naikua moko entzun degu, ta ez naiz ni ofetara etofi.
- XOL. Ez; zu etofi zera, ia nik guri-guri eginda beste uxoren bat ematen ote dizutan. Ofela, nik mantenduta, zure amari, dituben uxuak merke aterako litzaizkake.
- KAX. Ez ditubenak merkiago.
- XOL. ¿Zer uste dezu, zuben uxuentzat ostatuba jafi detala nik?
- KAX. Ez neri befiketakin etofi. Atzo goiza ezkeru ez da azaldu, ta ederenetako bat da.
- XOL. Edera da, bai, neri kontu oyekin etortzia.
- KAX. Alperik zabilta, ez naiz ni ofela geldituko.
- XOL. Neregatik gelditu baitia nai dezun bezela.
- KAX. Ta onian nai ez badezu, aitoritu biraiko dezu alkatiaren aurian.
- XOL. ¿Alkatiaren aurian? Ez ta atzian ere.
- KAX. Ez da aski zuk nai ez izatia.
- XOL. Emakumia, iya zoratu nazu zure uxuakin. Utzi nazazu pakian.
- KAX. Eta beriak aundiyaguak. Auxen da jafi digun festa.
- BAT. (Abestuaz eta lanian jarraituaz) Festarik bira bada — bego Donostiya...
- XOL. ¿Zer uste dezu, zuben uxuai kontu aitzeko nagola ni?
- KAX. Kontu aitzeko, ez; baña al dezun guzian arapatzeko bai.
- XOL. ¿Noi naizela uste dezu zuk?
- KAX. ¿Zu? Alproja lotsagabe bat.
- BAT. (Lanian, abestuaz) Betikua du fama — ondo mereziya.
- XOL. Ez dizut ostiko bat ematen, zapaten muturak ez zikin-tziagatik.
- KAX. ¿Zuk, neri? ¡Ja, jai? Ez dezu gutxi uste. Ofetarakoxe dago nere amaren alaba. ¿Zer uste dezu zuk, aflote, makafoxo, eskalu ofek?
- XOL. Zaude ixilik.
- KAX. ¿Zuregatik? ¡Alajaña! Ez ditugu aitzeko guziyak aitu. Zuk ixildu bira dezu, zuk, petral, likixkeri, inguma ofek. Onlakorik ez da inon ikusi ta entzun ere.
- BAT. (Lanian, abestuaz) Bestetan ez bezela — emen gazteriya...
- XOL. Entzun dituzu bada, ta utzi nazazu pakian.
- XAX. ¿Nondik atera da onelako kfab-afoka au, nondik?

- BAT. (Lanian, abestuaz) Amaren sabeletik — datof ikasiya.
XOL. Ez dizut itzik ere geyago esango, alpefik da-ta.
KAX. Alkatiaren aurian esango dizkiatzu, alkatiaren aurian Iku-
siko degu emen bezin panpafoi an itzegiten dezun. (Atzeko
atera juaten da, ta Xoluefi'di'k jaraitzen dio; baña Kaximira biurtzen
da, ta Xoluefi'di'k itzul egiten du) Alpefik ibiliko zera, etzaitut
utziko gure uxua biurtu arte. (Juaten da)

III

BATIXTA ta XOLUEFI

- XOL. (Ate aldera juanaz) Azkenian ere juan aiz, beritsu, itz-jariyo.
(Batixta'ri) Ama *moko* bada, alaba *moko* t'erdi badek gutxi-
yenaz. Oso amofatu azi niokan arte ez dek gelditu. Ama
alaba oyek arayak izan baitukan amofayak izango itukan.
BAT. Eofek ere gaizki egin dek. Emakume bati esango diyok
bada: zapaten mutufak ez zikintziagatik...
XOL. Besterenak dizkiat-eta.
BAT. Izan ere. Ez nindukan konturatzen.
XOL. Baniak, baniak, lan pixka bat egiten ote diatan. (Juaten da
atzetik)
BAT. Ua bai, ua Ik egiten ditukan ofetakuen zai baleude Do-
nostiyan, ez litekek mauka txara izango alpraketa-gileak.
Ofen ofetakuak eta nere potuak, guziyak poto.

IV

BATIXTA ta JUSTO

- BAT. (Lanian, abestuaz) Bestetan ez bezela — emen gazteriya —
amaren sabeletik — datof ikasiya. Ori da: ikasiya. Nik
eltze-tapak, txantxilak eta antixunak egiten bezela. Goizian
goizetik ez det gero lan gutxi egin. (Matuarekin, danbateko
gogofak emanaz)
JUXTO (Azaltzen da Juxto ta atetik oju egiten du) ¡Eñi! Ofenbeste dan-
batekoekin izafdituko aiz goizetikan.
BAT. Aftzaldeko ofdañak dituk abek.

- JUXTO (Auferatuaz) ¡A! Beaz aítzaldian...
- BAT. (Abestuaz) Festarik bial bada bego — Donostiya...
- JUXTO ¡Edefki, edefki!
- BAT. ¿Zer degu? ¿Ba gabiltza?
- JUXTO Bai, mutil. Añandeyan izan nak, eta erosi dizkiat sei kfababa, ¡bañan nolakuak berak...!
- BAT. ¿Bai, e?
- JUXTO Onlakuak. (Biatz-punta bilduak, abora eramana)
- BAT. ¡Añaya, añaya!
- JUXTO Añaya, ez: añaya, añaya.
- BAT. Bai, bai. (Potua indartsu juaz)
- JUXTO Bañan, ¿zeigatik jotzen dek ori? Ofek ez dik zer ikusirik.
- BAT. Ala dek. Eta, ¿nun dituk bada kfabak?
- JUXTO Añandeyan. *Axentri tfinpolas*'i utzi zizkat pagatuta, gero neskatxen bat bila bigalduko detala esanaz.
- BAT. ¿Beraz, pagatuta, e?
- JUXTO Bai; ekafi besterik ez dala. ¡Ikusiko bauke zer mokaru goxua...!
- BAT. ¡A! (Potua indafez juaz)
- JUXTO Bañan, etzakala ofengatik potua jo.
- BAT. Gauko nere aratzaldeko kutiziya oyetxek itukan: kfabak...
- JUXTO ¿Kfabak beaz, e? Nik jango dizkiat bada.
- BAT. Bai: kfabak eta uxua itukan nere kutiziya.
- JUXTO ¿Uxua ere bai? Mutil, uxuak aidian ibiltzen dituk.
- BAT. Ganbara-zuluan ez daudenian, bai.
- JUXTO Ara, ara: ik eizen bat begiz jua daukak.
- BAT. ¿Nik jo? Mutil, nik ez dizkiat jotzen potuak besterik.
- JUXTO Etxekiat ba, etzekiat ba...
- BAT. ¿Zer jakin bial dek ezer ez bada?
- JUXTO Oñduban baniak, lan pixka bat egiten ote detan.
- BAT. ¿Ez alaiz oraindik aberastu?
- JUXTO I bezela. Biyen artian zerbait izango diagu.
- BAT. Bai: sei kfababa, ta edefak gero.
- JUXTO Neretzako oñdia. (Atera juan eta andik pafa ta lseka egita)
- ¡Batixta! ¡Neretzako! (Juatena)
- BAT. ¿Iretzako? ¿Ez ote zaizkik kontrako eztañira juango? ¿Eztañi ontara? Ikusiko diagu.

- BAT. (Lanian, abestuaz) Amaren sabeletik — dator ikasiya.
XOL. Ez dizut itzik ere geyago esango, alperik da-ta.
KAX. Alkatiaren aurian esango dizkiatzu, alkatiaren aurian Iku-
siko degu emen bezin panpafoi an itzegiten dezun. (Atzeko
atera juaten da, ta Xoluerdi'k jafaitzen dio; baina Kaximira biurtzen
da, ta Xoluerdi'k itzul egiten du) Alperik ibiliko zera, etzaitut
utziko gure uxua biuftu arte. (Juaten da)

III

BATIXTA ta XOLUERDI

- XOL. (Ate aldera juanaz) Azkenian ere juan aiz, beritsu, itz-jariyo.
(Batixta'ri) Ama *moko* bada, alaba *moko* t'erdi badek gutxi-
yenaz. Oso amofatu azi niokan arte ez dek gelditu. Ama
alaba oyek afayak izan baitukan amofayak izango itukan.
BAT. Eofek ere gaizki egin dek. Emakume bati esango diyok
bada: zapaten mutufak ez zikintziagatik...
XOL. Besterenak dizkiat-eta.
BAT. Izan ere. Ez nindukan konturatzen.
XOL. Baniak, baniak, lan pixka bat egiten ote diatan. (Juaten da
atzetik)
BAT. Ua bai, ua Ik egiten ditukan ofetakuen zai baleude Do-
nostiyan, ez litekek mauka txara izango alpraketa-gileak.
Ofen ofetakuak eta nere potuak, guziyak poto.

IV

BATIXTA ta JUSTO

- BAT. (Lanian, abestuaz) Bestetan ez bezela — emen gazteriya —
amaren sabeletik — dator ikasiya. Ori da: ikasiya. Nik
eltze-tapak, txantxilak eta antixunak egiten bezela. Goizian
goizetik ez det gero lan gutxi egin. (Mañarekin, danbateko
gogofak emanaz)
JUXTO (Azaltzen da Juxto ta atetik oju egiten du) ¡Eñ! Ofenbeste dan-
batekoekin izarrituko aiz goizetikan.
BAT. Artzaldeko ofdañak dituk abek.

V

BATIXTA (bakañik)

BAT. Uxuak goyen daude, křabak befiz bian. Betik asi biar degu bada. Ez diyote gauř Batixta'ri eztañirik uratuko. (Oldoztuaz) Bai; oñixen egingo det. Emakumeren bat balegoke leyuau... (Atzetik begira) ¡A! ¡Ara *Antoni-kañanpa*. Oñixe deituko diyot; eta oñetxek, iñorķ baño obeto lan au egingo dit. (Atzetik deituaz) ¡Antoni! ¡Antoni!... Zera. Ai zazu. Zuaz ařandeira, ta *Arentxi Třinpořas*'i esan zayozu, Juxto'k erosi ta pagatuta utzi ditupen křabak emateko... ¿E?... Bai, Juxto'k. Emen dago orain eta... (Bařura begira Juxto'rekin izketan ari balitz bezela; ta gero kanpora) Berak agindu dizula esan zayozu. Bai. Eta beriala ekafi itzazu onera. Atietan itxoingo dizut. Bai, beriala, bai. (Mařzelo jauna atzian)

VI

BATIXTA ta MAŘZELO JAUNA

Mařzelo ageřtzen da ate-aufian eta gařonduan Batixta esku-makilarekin juaz

- MAŘ. ¡E, e! ¡Neskatxa gaztiakin txeletaka, e!
- BAT. Bai, zera; lan-kontu ari giñan. Lana besterik ez darabilkigu guķ. Guztiyak beoři bezela ezin bizi. (Garai edeřian etoři aiz oraintxe).
- MAŘ. ¡Ai, Batixta, Batixta! Paperak egiten dituzu zuk.
- BAT. ¿Paperak? Ez jauna, ez: mařmitak, txantxilak, eltze-tapak eta antixunak. Oyekin badaukat lana naikua, ta etzait gelditzen paperak egiteko betik.
- MAŘ. Bai, ořdia, kaxuela xaltxentzat.
- BAT. Oyek ez ditugu egiten, gařbitu bakañik. (Eta au emen da-gola ģnola gořde biar ditut křabak?).
- MAŘ. Gauř ařtsalderako ere zerbait asmatuba irukiko dezu onez-kero.

- BAT. Bai zera. (Nayago nuke křabak nola gořde asmatuko banu)
- MAŘ. Ez dakit bada; izango dira gauř arřtsalderako křabaen batzuben edo...
- BAT. ĆKřabak? Xolueřdi'ren lan-tokira eramango ditut.
- MAŘ. ĆNola?
- BAT. Ez, ez; eltze tapa batzuben Xolueřdi'ri eraman biar dizkatala. (Antxen, edeřki. Ori egingo det).
- MAŘ. Izango dituzu bai, křabaen batzuben, edo uxoren bat...
- BAT. Uxua, gero.
- MAŘ. ĆNola, gero?
- BAT. Bai, esan nai det, orain ez daudela guretzat. Egan ibiltzen diran jaki goxu oyeķ beontzat izaten dira; aberatsentzat. (ĆAgeri ote da?). (Atzetik begiratuaz)
- MAŘ. Ai, Batixta, aspaldi utzi nituen jaki goxo oyeķ...
- BAT. Nik beřiz, jayo baņore lenagotik. (Xolueřdi'ren lan-tokiyan edeřki gořdeķo ditut).
- MAŘ. Lau urte badira, sendakifřak eragotzi zirala.
- BAT. ĆA zeř biyotz gogořa zuben!
- MAŘ. Bi urte egoņ naiz, bi urte, esne utsakin.
- BAT. ĆEsne utsakin? Ořela badijua, beoři gazta biuřtuko da. (Atzetik begiratuaz) (Oraindik ere ez dator).
- MAŘ. Orain asi naiz ařai pitin bat jaten.
- BAT. ĆPitin bat besterik ez? Ořduban beoři ni baņo ařlotiagua da (Atzetik beřiro begiratuaz) (ĆA! ĆEman dator Antoni Karanpa, ta berareķin dakarřki křabak! Nuan bere bila). ĆPixka bat itxongo dit, e? Oř, aldamenian, baditut txanxila ta potix batzuben antolatu bialak eta...
- MAŘ. Bai, bai, zuaz.
- BAT. (Atetik kanpora keřu batzueķ eķin, eta gero Mařtzeķo'ri) Beriala etořiko naiz.
- MAŘ. Zuaz, zuaz; begiratuko diyot nik bitařtlan zure lantokiari.
- BAT. Bai, bai; eskařikasko. (Lasteřka juaten da)

Moko'ren alaba izan dala, ta anayak emateko agindu du-bela.—Emateko ofetan xamufa izanda...—Baña, ala esango diyot).

MAÑ. ¡Ai, Batixta, Batixta, zer lasai bizi zeran!

BAT. Ez dakizki ondo zer buru-austiak dabilzkitan orain bertan ere. (Ematen badit uxua, ezin eramango det ordia Xoluedi'ren lan-tokira. ¿Nola, bada?)

MAÑ. Zure osasuna izan ezkeru, buru-auste oyek efex'eraman litezkenak dira.

BAT. Beo'rek eramanari besterik ez diyo begirutzen. Neri, eka'tziak lanak ematen dizkit, eka'tziak. (Onera eka'fiko det; ez du onek eze' ere igar'ikota).

MAÑ. Dala eraman, dala'ekafi, zure azka'tasunarekin efex egin-go dezu.

BAT. ¿Ala uste al du?

MAÑ. Bai, bada.

BAT. Sayatuko naiz bada. Beste pixka bat itxoingo du, ¿e?

MAÑ. ¿Befiz?

BAT. Bai, beriala emen naiz. (Juatena da)

IX

MARTZELO bakafik

MAÑ. Gauñ, juan-etofi asko dabilzki Batixta'k. ¿Zer ote dakaf? Izango du zerbait. Eta guziya, tripa-festa izango da. Gauñ aratsalderako zerbait antolatzen ariko dala iduritzen zait. Bai, bai. Ori da bizitzia, ori. Iño'k ez du jakiten osasunak ematen dituben alaitasunak zer diran, osasuna bera galdu arte. Neri, beñepein, ofela gertatu zait. Ez gaude be'diñik Batixta ta ni. Ez, noski. Ni emendik ofera juateko, bilduraz bezela nago; ta ori be'fiz, orain bertan, onenian, ganbaren batera igota ibiliko da, eguak berekin balitu bezela; bai, eguak berekin balitu bezela. Ez gera guztiyak almen berektak. Ni gizon abetzaz irikiturik bizi naiz, irikiturik. Gu, arastaka bezela gabiltza; ta, abek be'fiz, eguak berekin balituzte bezela.

X

MAÍTZELO ta BATIXTA. Beriala JUNTO ta ANTONI.

Geroxiago KAXIMIRA

- BAT. (Uxo bat galtzarbian ezin gofde dubela saftzen da) (¡Emen dek!)
- MAÍ. Orain negon nere artian, zerořekin eguak bazenitu bezela zabiltzala.
- BAT. Bai, jauna; eguak eta gañerakua ere bai. (¿Non gofdeko ote det?)
- MAÍ. Gizonaren bikaintasuna.
- ANT. (Anñoni ta Juxto zalapařta biziyan saftzen dira atzetik) Ez, ez, ez, ez; ederak aitu bialř ditu. ¿Zer uste du, katu-ařay'orek? ¿Anñoni Kařanpa saltza oyetan sařtzeko dagola? Gezuřetan etořita, gezuřetan, gezuřetan... Ez, ez, ez, ez.
- BAT. (¡Juxto! ¡Galduba nak!)
- ANT. Zuk agindu ziyozula esan dit; eta, gañera, zu emen zeundela. Ta zu emendik ateratzen, neronek lenago leyotik ikusiya. ¿Ta, ořela, gezuřetan etoři? Ez, ez, ez, ez.
- BAT. (¡Zer egin bialř det nik onekin!)
- ANT. Křabak ekaři dizkat, bai, egıya da; bañan bai aguro zuregana juan ere egıya ote dan jakitera. ¿Zer uste du trip'ustel, galtza-jariyo ořek, Antoni Kařanpa'bera bezelako lapuřeta-gılea dala? Ez, ez, ez, ez. Gauř ařapatzen badet, txilbořa kenduko diyot. (Batixta ikusiaz) ¡A! Ara nun dagon bera.
- MAÍ. ¿Zer gertatzen da emen?
- JUNTO (Anñoni ondotik duela Batixta'rengana juanaz) Aizak, i: ¿nun dituk nere křabak?
- ANT. Oř daukazki; bai, bai, bai, bai. Ezin gořderik dabil; begira, begira.
- JUNTO Ekazkik křaba oyek; aguro gero.
- BAT. Ez dituk křabak; beste gauza bat zeukat emen.
- ANT. Gezuřa, gezuřa; neronek ekařiyak oft xen ditu.
- BAT. Ezetz; ez daudela emen.
- JUNTO ¿Emango al nazkik? ¡Bestela, ez egitekoen bat egingo diat!

- BAT. Ez dirala křabak.
ANT. Bai, bai, bai. Gezufa diyo izoki ofek.
JUXTO Erakutsi itzik.
ANT. Erakutsi biarřo.
KAX. (Atzetik sařtuaz) ĞEz al dago emen lengo křaba-ařoka ura?
MAR. ĞKřabak al dituzu zuk ere?
BAT. Ez dirala.
ANT. Badirala.
JUXTO Erakutsi itzik.
ANT. Erakutsi...
BAT. (Uxua erakutsiyaz) Ořa bada.
JUXTO } ĞOi! ĞUxua!
ANT. }
MAR. ĞUxua!
KAX. ĞNeria!
BAT. ĞE! (ĞNondik sořtu da au!)
KAX. Gure uxua da ori. Ongi ezagutzen det.
BAT. (Ixil-aldi txiki baten ondoren) Alaxen da. Xolueřdi'k ukatu egin dizu, bařan nik ezagutu det beriala, egiya zuria dala.
KAX. Bai, noski.
BAT. Eta, ala; juan naiz beren etxera, ta nai badute, ta nai ez badute, eman biarř izan didate; ta ona nun daukazu: tori, zuria da. (Kaximira'ri uxua ematen dio, ta onek musuka dabilki)
KAX. ĞGure uxu mořořtua! (Batixta'ri) Zu zera gizona, zu.
BAT. Bai, noski. (Au bai dala pipen txořtena jotzia). ĞEta one-lako gauzak egiten dakiyen gizon bati, emen entzun diran zitalkeriyak esaten al zaizka?
ANT. Nik ez dizut zuri aitatu ez uxoik eta ez kařamařoik. Ni křabengatik etoři naiz. Zuk esan didazu Juxto emen zegola; ta ori gezufa da, gezufa ta gezufa.
BAT. Nik ez dizut ořlakorik esan. Nik esan det Xolueřdi zegola emen, eta ementxen zegon; eta bestela, esan dezala Kaximira'k, egiya esan nai badu, Xolueřdi emen zegon edo ez.
KAX. Ori, bai: emen zegon. Neronek, nere begiyakin, ikusi det.
ANT. Neri ořdia, Juxto zegola esan dit.
KAX. Xolueřdi ementxen zegon bada; ta ez ni gezuřtitzat atera, zu ez bezelakua naiz ni egiya esaten da.

- ANT. Befiketan beintzat bai. Ama-alabak ere mingain ederekuak zerate. Zuben *mokua* nolakua dan guztiyak dakigu.
- KAX. Mokua izango degu, bañan, *karānpik* ez. Ez ta zubez bezela zokuetan ezin gorde diran zikinkerik nazkagaririk ere.
- ANT. Zubez izango dituzute, zubez.
- KAX. Zubez.
- ANT. Zubez. (Kafaxika alkafi eltzera bezela dijoaz. Bestiak zabaltzen dituzte)
- MAÑ. Zaudezte ixilik.
- KAX. Katu-afay'ofi begiratu...
- ANT. Masopal ustel ofenak aundiyaguak. (Befiro alkafi eltzera bezela, biyak batian kafaxika itzegiñaz)

ANTONI

KAXIMIRA

Obe zenuke zure osaba begi-
okefaren makafak kendu, ta
ez emen zikinkeririk aitatu.
!Utikan, moko-luxe alena!

¿Zuek bezelako urde nazka-
gariyak generala uste al dezu?
!Utikan lotsagabia ez beste-
rena!

(Guztiyen artian zabaldu ta ixildu azitzen dituzte)

JUXTO !Ixilik egongo al zerate, beñitsu oyek!

MAÑ. !Ixo!

JUXTO ¿Ofetara etori'gerala, uste al dezute?

MAÑ. !Abek iturriyak! (Ixil-aldi labur'bat)

JUXTO Emen jakin biar deguna da nere kfabak nun diran.

BAT. ¿Nun izango dituk? Xolueñdi'ren lan tokriyan. Añen egitekuak dituk guziyak. Añek, ire izenian, agindu ziak. Añi eraman zizkat.

JUXTO ¿Xolueñdi'k al ditu?

BAT. Bai, ba.

JUXTO Añapatzen detan toki berian, zanpatuko diat, txetuko diat, auts egingo diat.

XI

LENGUAK eta XOLUEÑDI

XOL. (Kfabak eskuan dituela abestiaz saftzen da) Txintata txinta txinta, txintata txinta txin (Juxto'ri bere aurfian jafiyaz) !Juxto!
!Kfabak! Neretzako, neretzako. Nik mauka-mauka jateko.
(Batixta'ri) Lan-tokiko txoko batian gordeta arkitu dizkiat.

JUXTO Ekazkik onera kraba oyek, neriak dituk-eta. (Gogorian kentzen diozka)

XOL. ¿E? ¿Nola?

JUXTO Geldirik ez baago, sudura txetuko diat, eskalu, kiften ori.

XOL. Bañan, ¿nola izan litezke zuriak, nik bilatuta?

JUXTO Batixta'k esango dik.

KAX. (Xoluerdi'ri uxua erakutsiyaz) Zu, zu... ¿etzenduben zuk gure uxorik gorde, e?

XOL. Bañan, ¿nondik dezu uxo ori?

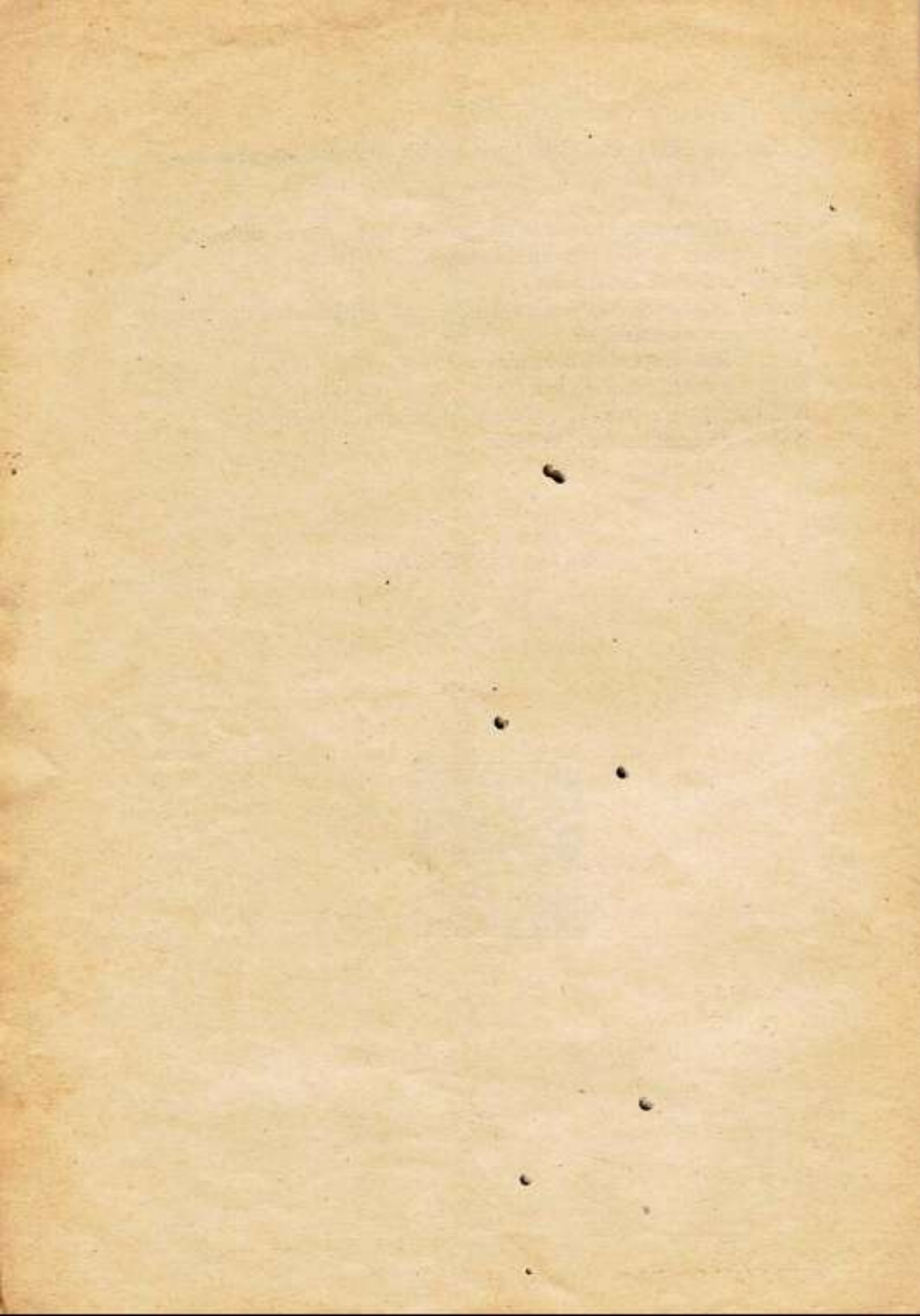
KAX. Batixta'k esango dizu.

XOL. (Batixta'ri) Aizak, i: ¿bañan zeñ gertatu da emen?

BAT. ¿Emen? Ezeñ ez, ta festa.

ZAPIA JEISTEN DA

IZARRA

Antzerki-sala = Colección de comedias

AGERTUAK

- 1.ª : *Jauregi-erotako astoa*. Alfonso M.ª Zabala'k asmatutako bakarizketa. (N.º 1. Monólogo original de A. M. de Zabala)..... 0,50
- 2.ª : *Uruti-aketa*. A. M. Zabala'k idatzitako antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoak bakarik egitekoa. (N.º 2. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. M. Zabala)..... 1,00
- 3.ª : *Melitona'ren bi senatas*. A. M. Zabala'k idatzitako antzerkia. Atal batekoa ta gizonezkoentzat. (N.º 3. Comedia en un acto, para hombres solos, A. M. de Zabala)..... 1,00
- 4.ª : *Mendibe'taren lañiyak*. A. Lafaitz'en antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoentzat. (N.º 4. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. de Larraitz)..... 1,00
- 5.ª : *Utsi beatto!* Deñoka'tar Goserio'k euskeratutako antzerkia. Gizonezkoentzat. Atal batean. (N.º 5. Comedia en un acto, para hombres, traducida por Goserio de Deñoka)..... 1,00
- 6.ª : *Neskame berria*. Emakumezkoentzat bakarik, atal bateko antzerkia. Deñoka'tar Goserio'k euskeratua. (N.º 6. *La criada nueva*. Comedia en un acto para mujeres solas, adaptada por G. de Deñoka) 1,00
- 7.ª : *Gizon bikañak*. Gizonezkoentzat, atal batean. Deñoka'tar, Goserio'k euskeratua. (N.º 7. Comedia para hombres, en un acto) 1,00
- 8.ª : *Tripa-Zofia*. Gizonezkoentzat, atal batean, Toribio Lafea'k eratu-tako antzerkia. (N.º 8. Comedia en un acto para hombres, por Toribio de Lafea)..... 1,50
- 9.ª : *Moñoi jatoka*. A. Lafaitz'en antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoentzat. (N.º 9. Comedia en un acto, para hombres solos, por A. de Lafaitz)..... 1,00
- 10 : *Gau-ostatua*. Iruretagoyena'tar J.'ren antzerkia. Atal batekoa, ta gizonezkoentzat. (N.º 10. Drama en un acto, para hombres solos, por J. de Iruretagoyena)..... 1,50

